

PRAVILNIK O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI PREDELA IZUZETNIH ODLIKA "OVČARSKO-KABLARSKA KLISURA"

(„Sl. glasnik RS”, br. 25/2023)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) kojima se na Predelu izuzetnih odlika sprovode režimi zaštite utvrđeni članom 35. Zakona i čl. 4, 5, 6. i 7. Uredbe o proglašenju Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" (u daljem tekstu: Uredba).

Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" nalazi se na teritoriji grada Čačka i opštine Lučani. Površina Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" je 4910,8 ha, na kojoj su utvrđeni režimi zaštite I., II. i III. stepena.

Režim zaštite I, stepena obuhvata površinu od 8,47 ha u okviru koje se nalaze lokaliteti "Orlove stene" i "Banjski potok".

Režim zaštite II, stepena obuhvata površinu od 1205,44 ha, u okviru koje se nalaze lokaliteti: "Orovica", "Vjetrina", "Čvrkići", "Vidova", "Meandri", "Kablar", "Rid", "Duga kosa", "Ovčar", "Debela gora", "Svete Trojice", "Dučalovići", "Banjski potok II" i "Sadljike".

Režim zaštite III. stepena obuhvata površinu od 3696,89 ha, u okviru koje se nalaze lokaliteti koji nisu pod režimima zaštite I. i II. stepena.

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na korisnike Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" u smislu člana 4. tačka 37. Zakona (u daljem tekstu: Korisnik), odnosno na lica koja imaju prebivalište ili boravište u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", vlasnike zemljišta i drugih nepokretnosti, pravna i fizička lica i preduzetnike koji korišćenjem nepokretnosti, prirodnih vrednosti i dobara i na drugi način obavljaju delatnost ili vrše poslove u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", kao i na posetioce Predela izuzetnih odlika. Posetilac Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" kraće od 30 dana, kao i lice u tranzitu kroz Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura". (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Pravna i fizička lica iz ovog pravilnika, dužna su da poštuju režime zaštite ustanovljene Uredbom.

Član 4

Upravljanje Predelom izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", člana 8. Uredbe, povereno je Javnoj ustanovi "Turistička organizacija Čačka", Čačak, Gradsko šetalište b.b. (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 5

Korisnici i Posetioci dužni su da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", Korisnici i Posetioci dužni su da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Predelom izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Član 6

Za korišćenje Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i usluga Upravljača, Korisnik i Posetilac plaćaju naknadu Upravljaču, u skladu sa Prilogom 5. i članom 105. Zakona o korišćenju javnih dobara ("Službeni glasnik RS", br. 49/19, 95/19, 86/19 - usklađeni din. iznosi, 156/20 i 15/21 - usklađeni din. iznosi).

Visinu, način obračuna i naplate naknade Upravljač propisuje posebnim aktom.

Član 7

Unutrašnji red Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura". Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, monaštvom manastira, javnim preduzećima i drugim privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 8

Ulazak u Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" je slobodan uz poštovanje odredbi ovog pravilnika.

Ulazak u Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" motornim vozilom može se zabraniti ili ograničiti, u skladu sa posebnim propisom, ako se radi o transportu opasnih materija.

Upravljač može kratkotrajno zaustavljati motorna vozila na ulasku u Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" ukoliko na javnom putu zasnuje ulaznu stanicu u skladu sa članom 68. st. 3., 4. i 5. Zakona.

Način zasnivanja i rada ulaznih stanica Upravljač će propisati posebnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 9

Boravak na području je slobodan i bez ograničenja osim na mestima, u vreme i na način utvrđenim ovim pravilnikom. Poseta ovim mestima moguća je na osnovu odobrenja ili uz pratnju službenog lica upravljača.

Kada se radi o hitnoj intervenciji u slučaju požara, elementarne nepogode ili udesa ili namenskom korišćenju postojećih šumskih i drugih javnih puteva, odobrenje ili pratnja iz stava 1. ovog člana ne mora se pribaviti odnosno obezbediti, već se te aktivnosti prijavljuju Upravljaču.

Član 10

Površine, mesta i objekti iz člana 9. ovog pravilnika su:

1) površine na kojima je utvrđen režim zaštite I. stepena, u skladu sa članom 7. Uredbe i to lokaliteti "Orlove stene" i "Banjski potok";

2) staništa od prioritelnog značaja za zaštitu odnosno mesta od posebnog značaja za očuvanje strogo zaštićenih vrsta (livade, staništa reliktnih i polidominantnih zajednica, stenoviti odseci, sipari i dr.);

3) površine, mesta i objekti za reintrodukciju biljnih i životinjskih vrsta i prihranu ptica i drugih životinja;

4) prostor na kojima se nalaze gnezda značajnih vrsta ptica u poluprečniku od 50 metara, gde se zabranjuje pristup u reprodukcionom periodu;

5) prostor u prečniku od 50 m oko stabala na kojima su postavljene veštačke duplje za gnežđenje šumske sove *Strix aluco*;

6) speleološki objekti.

Površine, mesta i objekte iz stava 1. ovog člana Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

Član 11

Korišćenje vodoakumulacije "Međuvršje" za plovidbu vrši se u skladu sa propisima o unutrašnjoj plovidbi. Učesnici plovidbe dužni su da imaju plovidbenu dozvolu sa registarskim brojem za identifikaciju, čamac i ploveće postrojenje na sopstveni pogon koriste samo ako njime upravlja lice koje je stručno osposobljeno za upravljača, odnosno rukovaoca čamca, da se pridržavaju pravila unutrašnjeg reda, da ne zagađuju vodu ispuštanjem otpadnih voda, bacanjem otpadaka i drugih zagađujućih materija, kao i da poštuju obeležja i oznake na plovnom putu.

Član 12

Za korišćenje plovila - čamaca, brodova, pontona, skela i sl. (u daljem tekstu: plovilo) na vodoakumulaciji "Međuvršje", vlasnici odnosno korisnici plovila pribavljaju odobrenje Upravljača.

Zabranjena je upotreba plovila bez odobrenja Upravljača ili suprotno uslovima koji su utvrđeni u odobrenju.

Zabranjena je upotreba i kretanje plovila u zonama obuhvaćenim režimom II. stepena zaštite bez pratnje čuvara ili saglasnosti upravljača Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Zabranjena je upotreba plovila, osim čuvarske službe, na meandrima (Rapailovača, Uspenije i Međuvršje) na akumulaciji Međuvršje

Zabranjena je upotreba plovila sa motorom snage veće od 7,35 KW (10 KS), osim plovila Upravljača, vojske, policije, spasilačkih ekipa i hidroelektrane.

Za upotrebu plovila u zaštićenom području vlasnik odnosno korisnik plovila plaća naknadu Upravljaču, u skladu sa Prilogom 5. i članom 105. Zakona o korišćenju javnih dobara ("Službeni glasnik RS", br. 49/19, 95/19, 86/19 - uskl. din. iznosi, 156/20 i 15/21 - uskl. din. iznosi) i Odlukom o naknadama za korišćenje PIO "Ovčarsko-kablarska klisura" ("Službeni glasnik RS", br. 7/19, 91/19, 139/20 i 69/21). Kao dokaz o uplaćenju naknadi upravljač izdaje nalepnicu sa brojem i godinom za koju je naknada uplaćena. Korisnik je dužan da navedenu nalepnicu vidljivo istakne sa obe strane plovila.

Zabranjena je upotreba akva-skutera i glisera.

Zabranjeno je kretanje plovila po mraku i u uslovima slabe dnevne vidljivosti.

Zabranjeno je plutanje ili sidrenje plutajućih objekata (kuće za odmor, pontoni, ugostiteljski objekti, splav, kućice i dr.) u delu područja na kome je uspostavljen režim zaštite II. stepena.

Upravljač će posebnim aktom bliže propisati uslove za sidrenje plutajućih objekata i drugih plovnih sredstava, način vođenja evidencije tih sredstava i izdatih odobrenja, na području u režimu III. stepena zaštite.

Za korišćenje plovila za obavljanje poslova na upravljanju vodoakumulacijom i održavanju hidroenergetskih objekata ne pribavlja se odobrenje već se te aktivnosti prijavljuju Upravljaču najmanje tri dana pre početka radova.

Upravljač će posebnim aktom propisati bliže uslove upotrebe plovila, način vođenja njihove evidencije i izdatih odobrenja.

Član 13

Kretanje, zaustavljanje i parkiranje motornih vozila odnosno vozila na motorni pogon na putevima i pristup određenim mestima i objektima u Predelu izuzetnih odlika mogu se, na osnovu dogovora sa upravljačima tih puteva i organom nadležnim za bezbednost saobraćaja na putevima, regulisati odnosno zabraniti ili ograničiti za sve ili određene kategorije učesnika u saobraćaju.

O režimu saobraćaja iz stava 1. ovog člana javnost i učesnici u saobraćaju obaveštavaju se na pogodan način, a deonice puteva i mesta u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", na kojima nije dozvoljeno kretanje, zaustavljanje ili parkiranje motornih vozila vidno se obeležavaju.

Zabranjena je upotreba kvadova, motokros motora i drugih motornih vozila van javnih puteva, a posebno na planinarskim stazama.

Zabranjena je upotreba vozila na putevima suprotno obaveštenju i oznakama iz stava 2. ovog člana.

Član 14

Kampovanje i logorovanje dopušteno je jedino na mestima posebno određenim Planom upravljanja ili prostornim planom i uređenim za te namene.

Zabranjeno je kampovanje i logorovanje na lokalitetima "Banjski potok" i "Banjski potok II".

Zabranjeno je kampovanje na ribarskom području koje se nalazi u granicama Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", osim u organizovanim kampovima koji imaju sanitarni ili mokri čvor, a na osnovu saglasnosti Upravljača.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, kampovanje ili logorovanje može se organizovati uz pratnju čuvara ili odobrenje Upravljača na drugom mestu, u kratkom trajanju i za manji broj lica, a za potrebe istraživačkog rada i ekoturizma.

Loženje vatre na otvorenom ognjištu, izvan mesta određenih za kampovanje i logorovanje dopušteno je samo na posebno uređenim i obeleženim ložištima, uz prijavu čuvarskoj službi Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Zabranjeno je kampovanje, logorovanje i loženje vatre suprotno odredbama ovog pravilnika.

Član 15

Vlasnici i korisnici zemljišta i drugih nepokretnosti dužni su da dopuste pristup i prolaz čuvarima i drugim ovlašćenim licima Upravljača u vršenju službenih radnji, kao i licima koja sa odobrenjem Upravljača obavljaju istraživačke i druge aktivnosti u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Sprečavanje ili ometanje čuvara i drugih ovlašćenih lica u vršenju radnji i aktivnosti iz stava 1. ovog člana, kvalifikuju se kao ometanje službenog lica u vršenju službene radnje.

III ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VREDNOSTI I ŽIVOTNE SREDINE

Član 16

Korisnici i Posetioci dužni su da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom, drugim važećim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Član 17

U skladu sa pravilima propisanim Uredbom, ovim Pravilnikom i Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva ("Službeni glasnik RS", br. 5/10, 47/11, 32/16 i 98/16) zabranjeno je uznemiravati, uništavati i sakupljati strogo zaštićene i zaštićene vrste flore i faune.

Naučni naziv vrste	Domaći naziv vrste	Status vrste u Srbiji
Sisari (Mammalia)		
<i>Erinaceus concolor</i>	Belogrudi jež	Za
<i>Sorex araneus</i>	Šumska rovčica	Za
<i>Crocidura leucodon</i>	Poljska rovčica	Za
<i>Crocidura suaveolens</i>	Baštenska rovčica	Za
<i>Sorex minutus</i>	Mala rovčica	Za
<i>Neomys anomalus</i>	Obalska rovčica	Za
<i>Neomys fodiens</i>	Vodena rovčica	StZa
<i>Talpa europaea</i>	Evropska krtica	Za
<i>Sciurus vulgaris</i>	Veverica	Za
<i>Arvicola amphibious</i>	Vodena voluharica	Za
<i>Spalax leucodon</i>	Slepo kuče	StZa
<i>Micromys minutus</i>	Patuljasti miš	StZa
<i>Glis glis</i>	Sivi puh	StZa
<i>Muscardinus avellanarius</i>	Puh lešnikar	StZa
<i>Dryomys nitedula</i>	Šumski puh	StZa
<i>Lepus europaeus</i>	Zec	Za
<i>Vulpes vulpes</i>	Lisica	Za
<i>Martes martes</i>	Kuna zlatica	Za
<i>Martes foina</i>	Kuna belica	Za
<i>Meles meles</i>	Jazavac	Za
<i>Canis aureus</i>	Šakal	Za
<i>Canis lupus</i>	Vuk	Za

<i>Ursus arctos</i>	Mrki medved	StZa
<i>Capreolus capreolus</i>	Srna	Za
<i>Sus scrofa</i>	Divlja svinja	Za
<i>Mustela nivalis</i>	Lasica	Za
<i>Mustela putorius</i>	Mrki tvor	Za
<i>Lutra lutra</i>	Vidra	StZa
<i>Felis silvestris</i>	Divlja mačka	StZa **
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Veliki potkovičar	StZa
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Mali potkovičar	St Za
<i>Rhinolophus euryale</i>	Južni potkovičar	StZa
<i>Myotis bechsteinii</i>	Dugouhi večernjak	StZa
<i>Myotis blythii (oxygnathus)</i>	Mali mišouhi večernjak	StZa
<i>Myotis nattereri</i>	Obični resasti večernjak	StZa
<i>Myotis myotis</i>	Veliki mišouhi večernjak	StZa
<i>Myotis capaccinii</i>	Dugoprsti večernjak	StZa
<i>Myotis daubentonii</i>	Vodeni večernjak	StZa
<i>Nyctalus noctula</i>	Srednji noćnik	StZa
<i>Nyctalus leisleri</i>	Mali noćnik	StZa
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	Belorubi slepi mišić	StZa
<i>Eptesicus serotinus</i>	Veliki ponoćnjak	StZa
<i>Barbastella barbastellus</i>	Širokouhi ljiljak	StZa
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Evropski dugokrilaš	StZa
<i>Pipistrellus nathusii</i>	Šumski slepi mišić	StZa
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Mali slepi mišić	StZa
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Patuljasti slepi mišić	StZa
<i>Myotis bechsteinii</i>	Dugouhi večernjak	StZa
Ptice (Aves)		
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mali gnjurac	StZa
<i>Podiceps cristatus</i>	Ćubasti gnjurac	StZa
<i>Podiceps nigricollis</i>	Crnovrati gnjurac	StZa
<i>Gavia artica</i>	Crnogrlji morski gnjurac	StZa
<i>Gavia stellata</i>	Ridogrlji morski gnjurac	StZa
<i>Podiceps auritus</i>	Ušati gnjurac	StZa
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Veliki vranac	Za
<i>Ardea cinerea</i>	Siva čaplja	Za
<i>Platalatea leucorodia</i>	Čaplja kašikara	StZa
<i>Mareca penelope</i>	Zviždara	Za
<i>Spatula querquedula</i>	Grogotovac	Za
<i>Bucephala clangula</i>	Patka dupljašica	StZa
<i>Clangula hyemalis</i>	Ledenjarka	StZa
<i>Accipiter gentilis</i>	Jastreb	Za

<i>Perdix perdix</i>	Jerebica	Za
<i>Coturnix coturnix</i>	Prepelica	Za
<i>Phasianus colchicus</i>	Fazan	Za
<i>Gallinula chloropus</i>	Barska kokica	Za
<i>Fulica atra</i>	Liska	
<i>Scolopax rusticola</i>	Šumska šljuka	Za***StZa**
<i>Columbo palumbus</i>	Golub grivnaš	Za
<i>Streptopelia turtur</i>	Grlica	Za
<i>Streptopelia decaocto</i>	Gugutka	Za
<i>Anthus cervinus</i>	Ridogrla trepteljka	StZa
<i>Anthus pratensis</i>	Livadaska trepteljka	StZa
<i>Sylvia borin</i>	Siva grmuša	StZa
<i>Panurus biarmicus</i>	Brkata senica	StZa
<i>Lanius excubitor</i>	Veliki svračak	StZa
<i>Garrulus glandaris</i>	Sojka	Za
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Mali vranac	StZa
<i>Ardea purpurea</i>	Crvena čaplja	StZa
<i>Casmerodius albus</i>	Velika bela čaplja	StZa
<i>Egretta garzetta</i>	Mala bela čaplja	StZa
<i>Ardeola ralloides</i>	Žuta čaplja	StZa
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gak	StZa
<i>Botaurus stellaris</i>	Vodeni bik	StZa
<i>Ixobrychus minutus</i>	Čapljica	StZa
<i>Ciconia nigra</i>	Crna roda	StZa
<i>Ciconia ciconia</i>	Bela roda	StZa
<i>Cygnus olor</i>	Labud grbac	Za
<i>Cygnus cygnus</i>	Veliki labud	StZa
<i>Tadorna tadorna</i>	Šarena utva	StZa
<i>Anas strepera</i>	Čegrtuša	StZa
<i>Anas acuta</i>	Šiljkan	StZa
<i>Anas clypeata</i>	Plovka kašikara	StZa
<i>Aythya fuligula</i>	Ćubasta patka	StZa
<i>Mergus merganser</i>	Veliki ronac	StZa
<i>Pandion haliaetus</i>	Ribar	StZa
<i>Pernis apivorus</i>	Osičar	StZa
<i>Milvus migrans</i>	Crna lunja	StZa
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Belorepan	StZa
<i>Gyps fulvus</i>	Beloglavi sup	StZa
<i>Circaetus gallicus</i>	Zmijar	StZa
<i>Circus aeruginosus</i>	Eja močvarica	StZa
<i>Circus pygargus</i>	Eja livadarka	StZa

<i>Accipiter nisus</i>	Kobac	StZa
<i>Buteo buteo</i>	Mišar	StZa
<i>Aquila heliaca</i>	Orao krstaš	StZa
<i>Aquila chrysaetos</i>	Suri orao	StZa
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Patuljasti orao	StZa
<i>Falco tinnunculus</i>	Vetruška	StZa
<i>Falco vespertinus</i>	Siva vetruška	StZa
<i>Falco columbarius</i>	Mali soko	StZa
<i>Falco subbuteo</i>	Lastavičar	StZa
<i>Falco sherrug</i>	Stepski soko	StZa
<i>Falco peregrinus</i>	Sivi soko	StZa
<i>Alectoris graeca</i>	Kamenjarka	StZa
<i>Rallus aquaticus</i>	Barski petlovan	StZa
<i>Crex crex</i>	Prdavac	StZa
<i>Porzana porzana</i>	Barski petlić	StZa
<i>Haematopus ostralegus</i>	Ostrigar	StZa
<i>Himantopus himantopus</i>	Vlastelica	StZa
<i>Vanellus vanellus</i>	Vivak	StZa
<i>Charadrius dubius</i>	Žalar slepić	StZa
<i>Tringa ochropus</i>	Sprudnik pijukavac	StZa
<i>Tringa hypoleucos</i>	Polojka	StZa
<i>Larus cachinnans/michahelis</i>	Sinji galeb	StZa
<i>Larus ridibundus</i>	Obični galeb	StZa
<i>Sterna hirundo</i>	Obična čigra	StZa
<i>Columba livia</i>	Divlji golub	StZa
<i>Columba oenas</i>	Golub dupljaš	StZa
<i>Cuculus canorus</i>	Obična kukavica	StZa
<i>Otus scops</i>	Ćuk	StZa
<i>Bubo bubo</i>	Buljina	StZa
<i>Strix aluco</i>	Šumska sova	StZa
<i>Athene noctua</i>	Kukumavka	StZa
<i>Asio otus</i>	Utina	StZa
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Leganj	StZa
<i>Apus apus</i>	Crna čiopa	StZa
<i>Alcedo atthis</i>	Vodomar	StZa
<i>Merops apiaster</i>	Pčelarica	StZa
<i>Coracias garrulus</i>	Modrovrana	StZa
<i>Upupa epops</i>	Pupavac	StZa
<i>Jynx torquilla</i>	Vojoglava	StZa
<i>Dendrocopos minor</i>	Mali detlić	StZa
<i>Dendrocopos medius</i>	Srednji detlić	StZa

<i>Dendrocopos major</i>	Veliki detlić	StZa
<i>Dendrocopos syriacus</i>	Seoski detlić	StZa
<i>Dryocopus martius</i>	Crba žuna	StZa
<i>Picus viridis</i>	Zelena žuna	StZa
<i>Picus canus</i>	Siva žuna	StZa
<i>Galerida cristata</i>	Ćubasta ševa	StZa
<i>Lullula arborea</i>	Šumska ševa	StZa
<i>Alauda arvensis</i>	Poljska ševa	StZa
<i>Riparia riparia</i>	Bregunica	StZa
<i>Hirundo rupestris</i>	Gorska lasta	StZa
<i>Hirundo rustica</i>	Seoska lasta	StZa
<i>Hirundo daurica</i>	Daurska lasta	StZa
<i>Delichon urbica</i>	Gradska lasta	StZa
<i>Motacilla alba</i>	Bela pliska	StZa
<i>Motacilla flava</i>	Žuta pliska	StZa
<i>Motacilla cinerea</i>	Potočna pliska	StZa
<i>Anthus trivialis</i>	Šumska trepteljka	StZa
<i>Anthus spinoletta</i>	Planinska trepteljka	StZa
<i>Regulus regulus</i>	Kraljić	StZa
<i>Regulus ignicapillus</i>	Vatroglavi kraljić	StZa
<i>Cinclus cinclus</i>	Vodenkos	StZa
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Carić	StZa
<i>Prunella collaris</i>	Planinski popić	StZa
<i>Prunella modularis</i>	Obični popić	StZa
<i>Monticola saxatilis</i>	Kos kamenjar	StZa
<i>Turdus merula</i>	Obični kos	StZa
<i>Turdus pilaris</i>	Drozd borovnjak	StZa
<i>Turdus philomelos</i>	Drozd pevač	StZa
<i>Turdus viscivorus</i>	Drozd imelaš	StZa
<i>Acrocephalus palustris</i>	Trstenjak mlakar	StZa
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Veliki mlakar	StZa
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Brezov zviždak	StZa
<i>Phylloscopus collybita</i>	Obični zviždak	StZa
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Šumski zviždak	StZa
<i>Sylvia atricapilla</i>	Crnokapa grmuša	StZa
<i>Sylvia communis</i>	Obična grmuša	StZa
<i>Sylvia curruca</i>	Grmuša čavrljanka	StZa
<i>Muscicapa striata</i>	Siva muharica	StZa
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Crnovrata muharica	StZa
<i>Ficedula albicollis</i>	Belovrata muharica	StZa
<i>Erithacus rubecula</i>	Crvendač	StZa

<i>Luscinia megarhynchos</i>	Mali slavuj	StZa
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Crna crvenrepka	StZa
<i>Phoenic. phoenicurus</i>	Obična crvenrepka	StZa
<i>Saxicola rubetra</i>	Obična travarka	StZa
<i>Saxicola torquata</i>	Crnoglava travarka	StZa
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Obična beloguza	StZa
<i>Oenanthe hispanica</i>	Sredozemna beloguza	StZa
<i>Aegithalos caudatus</i>	Dugorepa senica	StZa
<i>Parus lugubris</i>	Senica šljivarka	StZa
<i>Parus palustris</i>	Siva senica	StZa
<i>Parus ater</i>	Jelova senica	StZa
<i>Parus major</i>	Velika senica	StZa
<i>Parus caeruleus</i>	Plava senica	StZa
<i>Sitta europaea</i>	Brgljev	StZa
<i>Tichodroma muraria</i>	Puzgavac	StZa
<i>Certhia familiaris</i>	Kratkokljuni puzić	StZa
<i>Certhia brachydactyla</i>	Dugokljuni puzić	StZa
<i>Remiz pendulinus</i>	Senica vuga	StZa
<i>Oriolus oriolus</i>	Vuga	StZa
<i>Lanius collurio</i>	Rusi svračak	StZa
<i>Lanius minor</i>	Sivi svračak	StZa
<i>Pica pica</i>	Svraka	Za
<i>Corvus monedula</i>	Čavka	Za
<i>Corvus corax</i>	Gavran	Za
<i>Corvus cornix</i>	Vrana	Za
<i>Sturnus vulgaris</i>	Čvorak	Za
<i>Passer domesticus</i>	Vrabac pokućar	Za
<i>Passer montanus</i>	Poljski vrabac	Za
<i>Fringilla coelebs</i>	Zeba	StZa
<i>Fringilla montifringilla</i>	Severna zeba	StZa
<i>Loxia curvirostra</i>	Krstokljun	StZa
<i>Carduelis chloris</i>	Zelentarka	StZa
<i>Carduelis spinus</i>	Čizak	StZa
<i>Carduelis carduelis</i>	Češljugar	StZa
<i>Carduelis cannabina</i>	Konopljarka	StZa
<i>Serinus serinus</i>	Žutarica	StZa
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Zimovka	StZa
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Batokljun	StZa
<i>Emberiza citrinella</i>	Strnadica žutovoljka	StZa
<i>Emberiza cirulus</i>	Crnogrla strnadica	StZa
<i>Emberiza cia</i>	Strnadica kamenjarka	StZa

<i>Emb. hortulana</i>	Vinogradarska strnadica	StZa
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Barska strnadica	StZa
<i>Miliaria calandra</i>	Velika strnadica	StZa
Gmizavci (Reptilia)		
<i>Testudo hermanni</i>	Šumska kornjača	Za
<i>Emys orbicularis</i>	Barska kornjača	StZa
<i>Ablepharus kitaibelii</i>	Kratkonogi gušter	StZa
<i>Darevskia praticola</i>	Šumski gušter	StZa
<i>Coronella austriaca</i>	Smukulja	StZa
<i>Natrix natrix</i>	Belouška	StZa
<i>Natrix tessellata</i>	Ribarica	StZa
<i>Zamenis longissimus</i>	Smuk	StZa
<i>Vipera ammodytes</i>	Poskok	Za
Vodozemci (Amphibia)		
<i>Mesotriton vulgaris</i>	Planinski mrmoljak	StZa
<i>Lissitriton vulgaris</i>	Mali mrmoljak	StZa
<i>Salamandra salamandra</i>	Šareni daždevnjak	StZa
<i>Bombina bombina</i>	Žutotrbi mukač	StZa
<i>Bufo bufo</i>	Velika krastača	StZa
<i>Hyla arborea</i>	Kreketuša, gatalinka	StZa
<i>Pelophylax ridibundus</i>	Velika zelena žaba	StZa
<i>Rana dalmatina</i>	Šumska žaba	StZa
<i>Rana graeca</i>	Grčka žaba	StZa
<i>Pelophylax kl. esculenta</i>	Zelena žaba	Za
Ribe (Pisces)		
<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Dvoprugasta uklija	Za
<i>Abramis ballerus</i>	Kesega	Za
<i>Abramis sapa</i>	Crnooka	Za
<i>Carassius carassius</i>	Zlatni karaš	StZa
<i>Rhodeus amarus</i>	Gavčica	StZa
<i>Tinca tinca</i>	Linjak	StZa
<i>Zingel zingel</i>	Veliki vretenar	StZa
<i>Misgurnus fossilis</i>	Čikov	StZa
<i>Cobitis taenia</i>	Vijun	StZa
<i>Cobitis elongata</i>	Vijunica	StZa
<i>Sabanejewia balcanica</i>	Balkanski vijun	StZa
<i>Salmo truta</i>	Potočna pastrmka	Za
<i>Abramis brama</i>	Deverika	Za
<i>Aspius aspius</i>	Bucov	Za
<i>Barbus barbus</i>	Rečna mrena	Za
<i>Barbus balcanicus</i>	Potočna mrena	Za

<i>Chondrostoma nasus</i>	Skobalj	Za
<i>Cyprinus carpio</i>	Šaran	Za
<i>Gobio gobio</i>	Krkuša	Za
<i>Squalius cephalus</i>	Klen	Za
<i>Silurus glanis</i>	Som	Za
<i>Esox lucius</i>	Štuka	Za
<i>Perca fluviatilis</i>	Grgeč	Za
Dnevni leptiri (Lepidoptera)		
<i>Papilio machaon</i>	Lastin repak	StZa
<i>Plebeius argyrognomon</i>	Blistavi plavac	StZa
<i>Thecla betulae</i>	Brezovc dukat	StZa
<i>Satyrium w-album</i>	Šumski repkar	StZa
<i>Satyrium acaciae</i>	Mali repkar	StZa
<i>Lycaena dispar</i>	Veliki dukat	StZa
<i>Hipparchia volgensis</i>	Balkanska hiparhija	StZa
<i>Melitaea diamina</i>	Mrki šarenac	StZa
<i>Parnassius mnemosyne</i>	Mnemosyne	StZa
<i>Zerynthia polyxena</i>	Uskršnji leptir	StZa
<i>Pieris brassicae</i>	Veliki kupusar	StZa
<i>Pseudophilotes vicrama</i>	Vikrama	StZa
<i>Apatura ilia</i>	Mali prelivac	StZa
<i>Satyrus ferula</i>	Veliki satir	StZa
Biljke (Plantae)		
<i>Equisetum fluviatile</i> L.	Barski rastavić	StZa
<i>Juniperus communis</i> L.	Kleka	Za
<i>Asarum europaeum</i> L.	Kopitnjak	Za
<i>Castanea sativa</i> L.	Kesten	Za
<i>Betula pendula</i> L.	Breza	Za
<i>Corylus avellana</i> L.	Leska	Za
<i>Moehringia bavarica</i> (L.) Grenier	Bavarska rogljučica	Za
<i>Anacamptis pyramidalis</i> (L.) L.C.M. Rich.	Plaštak	Za
<i>Anacamptis coriophora subsp coriophora</i>		
<i>Cephalanthera damasonium</i> (Miller)Druce		Za
<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	Zavrata bela	Za
<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) L. C. M. Richard	Crvena zavrata	Za
<i>Dactylorhiza saccifera</i> (Brongn.) Soo		Za
<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Kaluždarka	Za
<i>Epipactis microphylla</i> (Ehrh.) Swartz		Za
<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. BR.	Vranjak	Za
<i>Limodorum abortivum</i> (L.) Schwarz	Šiljorep	Za
<i>Neotinea tridentata subsp. tridentate</i> Scop.	Mali kaćunak	Za

<i>Neotinea ustulata</i> L.,	Medeni kačunak	Za
<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) L.C. M.Richard	Gnezdovica, samojeda	Za
<i>Ophrys apifera</i> Hudson	Pčelica	StZa
<i>Ophrys scolopax subsp. cornuta</i>	Mačkovo uho	StZa
<i>Orchis mascula</i> L.	Salep, kačunak	StZa
<i>Orchis papilionacea</i> L subsp <i>papilionacea</i>	Kačunak crveni	StZa
<i>Orchis purpurea</i> Hudson	Kačunak purpurni	Za
<i>Orchis simia</i> Lam.	Kačunak mali	Za
<i>Orchis pallens</i> L.	Kačunak žuti, Jelenjak	StZa
<i>Orchis tridentata</i> Scop	Kačunak mali	Za
<i>Orchis coriophora subsp. coriophora</i>		
<i>Platanthera bifolia</i> L.	Vimenjak	Za
<i>Platanthera chlorantha</i>		StZa
<i>Achillea ageratifolia</i> (Sm) Benth & Hooker fil subsp <i>serbica</i> (Nyman) Heimerl		Za
<i>Achillea millefolium</i>	Hajdučka trava	Za
<i>Acinos hungaricus</i>	Vrisak	Za
<i>Alchemilla connivens</i>		Za
<i>Allium ursinum</i>	Sremuš	Za
<i>Althaea officinalis</i>	Beli slez	Za
<i>Anthyllis vulneraria</i>	Belodun	Za
<i>Arctium lappa</i>	Čičak	Za
<i>Buxus sempervirens</i>	Šimšir	StZa
<i>Campanula lingulata</i>		Za
<i>Carex acuta</i>	Šaš	Za
<i>Carlina acaulis</i>	Vilinsko sito	Za
<i>Centaurea macroptilon</i>		Za
<i>Centaurium erythraea</i>	Kičica	Za
<i>Calchicum autumnale</i>	Mrazovac	Za
<i>Cornus mas</i>	Dren	Za
<i>Crataegus laevigata</i>	Crveni glog	Za
<i>Crataegus monogyna</i>	Jednosemeni glog	Za
<i>Dactylorhiza latifolia</i>	Miomirisni kačun	Za
<i>Daphne laureola</i>	Lovorolisni jeremičak	StZa
<i>Doronicum orientale</i>		StZa
<i>Epilobium hirsutum</i>	Noćurak crveni	Za
<i>Erysimum cheianthoides</i>		Za
<i>Euphorbia subhastata</i>		Za
<i>Euphrasia stricta</i>		Za
<i>Forsythia europaea</i>	Evropska forzicija	StZa
<i>Fragaria vesca</i>	Šumska jagoda	Za
<i>Frangula dodonei</i>	Krušina, Pasjakovina	Za

<i>Fritillaria meleagris</i>	Košutica	Za
<i>Fritillaria montana</i>	Degenova košutica	Za
<i>Galanthus nivalis</i>	Visibaba	Za
<i>Galatella linosyris</i>	Zlatovlasica	Za
<i>Galium odoratum</i>	Lazarkinja	Za
<i>Galium pseudaristatum</i>	Bročika lažnoosasta	Za
<i>Gentiana asclepiadea</i>	Svećica	Za
<i>Gentiana cruciata</i>	Krstasta lincura	Za
<i>Geranium robertianum</i>	Živa trava	Za
<i>Halacsya sendtueri</i>	Cvakija	Za
<i>Helleborus serbicus</i>		Za
<i>Hepatica nobilis</i>	Krstasti kopitnjak	Za
<i>Himantoglossum calcaratum</i>	Smičak	StZa
<i>Hypericum perforatum</i>	Kantarion	Za
<i>Hyssopus officinalis</i>	Izop	Za
<i>Inula helenium</i>	Oman	Za
<i>Iris pseudacorus</i>	Vodena perunika	Za
<i>Juniperus sabina</i>	Somina	StZa
<i>Laburnum anagyroides</i>	Zanovet	StZa
<i>Lamium album</i>	Mrtva kopriva	Za
<i>Lathyrus pannonicus</i>		StZa
<i>Leonurus cardiaca</i>	Srdačica	Za
<i>Lilium martagon</i>	Ljiljan	Za
<i>Marrubium vulgare</i>	Očajnica	Za
<i>Narcissus radiiflorus</i>	Narcis	Za
<i>Neottia nidus-avis</i>	Samojeda, Gnezdovica	Za
<i>Notholaena maranthae</i>	Pljevika	StZa
<i>Ophrys apifera</i>	Pčelica	StZa
<i>Orchis morio</i>	Salep	Za
<i>Orchis ustulata</i>	Kaćunak medeni	StZa
<i>Origanum vulgare</i>	Vranilova trava	Za
<i>Petasites hybridus</i>	Lopuh, Repuh	Za
<i>Potentilla erecta</i>	Srčenjak	Za
<i>Primula acaulis</i>	Jagorčevina, Jaglič	Za
<i>Primula elatior</i>	Jagorčevina, Jaglac, Jaglika	Za
<i>Primula veris</i>	Jagorčika krstasta	Za
<i>Pulmonaria officinalis</i>	Plućnjak	Za
<i>Ribes uva-crispa</i>	Ogrozd	Za
<i>Rosa canina</i>	Šipak	Za
<i>Ruscus aculeatus</i>	Oštrolišna kostrika	Za
<i>Ruscus hypoglossum</i>	Širokolisna kostrika	Za

<i>Salvia ringeus</i>		StZa
<i>Satureja subspicata</i>		Za
<i>Scabiosa fumarioides</i>	Udovičica	Za
<i>Scabiosa graminifolia</i>	Divo metlje	Za
<i>Sedum villosum</i>		Za
<i>Sesleria serbica</i>	Srpska češljica	Za
<i>Silene viridiflora</i>		Za
<i>Solidago virgaurea</i>	Čelebigrana	Za
<i>Stachys anisochila</i>	Pčelija trava	Za
<i>Staphylea pinnata</i>	Klokočika	Za
<i>Stipa novakii</i>		Za
<i>Symphitum officinale</i>	Gavez	Za
<i>Teucrium chamaedrys</i>	Podubica	Za
<i>Teucrium montanum</i>	Trava iva	Za
<i>Thymus serpyllum</i>	Majčina dušica	Za
<i>Tilia cordata</i>	Sitnolisna lipa	Za
<i>Tilia rubra</i>	Kavkaska lipa	Za
<i>Tilia tomentosa</i>	Srebrna lipa	Za
<i>Trapa natans</i>	Vodeni orašak	Za
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Borovnica	Za
<i>Veratrum nigrum</i>	Crna čemerika	Za
<i>Viola odorata</i>	Ljubičica	Za

Status zaštite vrsta u Srbiji:

** Vrsta je strogo zaštićena samo na područjima iznad 500 m nadmorske visine

*** Vrsta se štiti na područjima do 500 m nadmorske visine

StZa - Strogo zaštićena vrsta (Prilog I - Strogo zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, Pravilnik o zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta, Zakon o zaštiti prirode.

Za - Zaštićena vrsta (Prilog II - Zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, Pravilnik o zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta, Zakon o zaštiti prirode.

Životinje koje žive, privremeno ili sezonski borave u slobodnoj zoni Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, utvrđen status StZa nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehotačno ili namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Lice koje na zaštićenom području nađe zaštićenu divlju životinju utvrđenu Pravilnikom o divljim vrstama, svoj nalaz bez odlaganja prijavljuje čuvaru ili drugom ovlašćenom licu Upravljača.

Lice iz stava 3. ovog člana i Upravljač mogu se dogovoriti da Upravljač preuzme dalje obaveze u vezi nađenih primeraka divljih životinja shodno članu 93. Zakona, odnosno obavesti najbližu veterinarsku organizaciju i Ministarstvo, o čemu Upravljač sastavlja zapisnik i vodi evidenciju.

Postupanje sa strogo zaštićenim vrstama divljih biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1., 2. i 3. ovog člana, predstavlja prekršaj.

Član 18

Divlje vrste biljaka, gljiva, lišajeva i životinja koje su utvrđene Uredbom o stavljanju pod kontrolu sakupljanja i prometa divlje flore i faune ("Službeni glasnik RS", br. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 9/10, 69/11 i 95/18 - dr. zakon) mogu se sakupljati u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" samo u delu područja na kome je uspostavljen režim zaštite III stepena na način i pod uslovima utvrđenim prethodno spomenutim propisom i Uredbom.

Lica koja vrše sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana u Predelu izuzetnih odlika dužna su da čuvaju Predela izuzetnih odlika (u daljem tekstu: čuvar) ili drugom ovlašćenom licu Upravljača prijave dnevne količine i vrste sakupljene flore i faune.

Zabranjeno je sakupljanje divlje flore i faune suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Član 19

Vrste divlje flore i faune čije je korišćenje i zaštita regulisano propisima iz oblasti šumarstva, poljoprivrede, lovstva i ribolova mogu se u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" koristiti na način i pod uslovima iz tih propisa.

Za pristup i boravak na mestima u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" koja su utvrđena članom 10. tač. 1), 2) i 3) ovog pravilnika, radi korišćenja divlje flore i faune u okviru dopuštenih aktivnosti šumarstva, poljoprivrede i ribolova, potrebno je pribaviti odobrenje Upravljača.

Član 20

Na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" zabranjeno je unošenje, odnosno sadnja, zasejavanje i naseljavanje alohtonih divljih vrsta biljaka i životinja, odnosno vrsta stranih za izvorni živi svet Zapadne Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, alohtone vrste biljaka mogu se unositi na malim površinama za sprečavanje erozije i klizišta u građevinskim područjima i gajenja agrokultura na poljoprivrednim površinama seoskih domaćinstava pod uslovima i na način utvrđenim članom 82. Zakona i uz odobrenje Upravljača.

Na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" obavezni su kontrola i suzbijanje vrsta biljaka i životinja koje je nadležno ministarstvo proglasilo za invazivne.

Postupanje sa alohtonim i invazivnim vrstama biljaka i životinja suprotno odredbama st. 1., 2. i 3. ovog člana, predstavlja prekršaj.

Član 21

Upravljač će na pogodan način javno prikazati i učiniti dostupnim Korisnicima i Posetiocima spiskove vrsta divlje flore i faune iz čl. 16. i 17. ovog pravilnika sa informacijama od značaja za njihovo prepoznavanje, zaštitu i režim korišćenja.

Član 22

Zabranjeno je, shodno članu 98. Zakona, uzimati iz prirode geološka i paleontološka dokumenta odnosno fosile, minerale i kristale, koji su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrima ili se nalaze na objektu geonasleđa i zaštićenom nalazištu.

Nalazač geoloških i paleontoloških dokumenata iz stava 1. ovog člana koja bi mogla predstavljati zaštićenu prirodnu vrednost, dužan je da iste prijavi nadležnom ministarstvu u roku od osam dana od dana pronalaska i preduzme mere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe.

Nalazač i Upravljač mogu se sporazumeti da Upravljač izvrši prijavu i preduzme mere iz stava 2. ovog člana umesto nalazača.

Zabranjeno je, shodno članu 25. Zakona, oštećivanje, uništavanje, iznošenje i prisvajanje primeraka biljaka i životinja, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata iz pećina i kraških jama, rasturanje i iznošenje guana, ostavljanje otpadaka, upotreba materija kojima se mogu zagaditi vode, ispisivanje grafita i loženje vatre u tim objektima.

U cilju naučnog istraživanja, zaštite i uređenja speleoloških objekata može se dopustiti uzimanje i iznošenje predmeta iz st. 1. i 3. ovog člana, odnosno vršenje manjih promena na delovima pećinskih ulaza i kanala, u skladu sa čl. 97, 98. i 99. Zakona i pod uslovima i na način koji će se utvrditi aktom Vlade iz člana 25. stav 2. Zakona, kao i uz odobrenje Upravljača.

Član 23

Zabranjeno je oštećivati i uništavati predmete i objekte koji imaju kulturno-istorijsku vrednost, odnosno svojstvo ili status evidentiranog ili utvrđenog kulturnog dobra.

Nisu dopušteni razgradnja i drugi vidovi oštećivanja ili uništavanja objekata koji predstavljaju istaknute primere narodnog graditeljstva.

Nije dopušteno raskopavanje mesta na kojima su konstatovani ili osnovano pretpostavljeni arheološki nalazi, niti njihovo zauzeće izgradnjom objekata i drugim radovima.

Upravljač će u saradnji sa nadležnim institucijama za istraživanje i zaštitu kulturnih dobara, arheološkog i etnografskog blaga sačiniti popis predmeta, objekata i mesta iz st. 1., 2. i 3. ovog člana na zaštićenom području.

Upravljač će na vidan i pogodan način obeležiti objekte i mesta sa kulturno-istorijskim vrednostima na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Nisu dozvoljene aktivnosti i radnje iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 24

Zabranjeno je obavljati radove i druge aktivnosti kojima se mogu izazvati nepovoljne promene životne sredine, odnosno zagaditi tle, voda i vazduh, stvarati prekomerna buka i indukovati zračenje štetno po ljude i živi svet, a shodno propisima koji regulišu oblast zaštite životne sredine.

U skladu sa članom 57. Zakona, za radove i aktivnosti odnosno projekte sa mogućim značajnim uticajem na životnu sredinu sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu ili se bez izrade studije procene uticaja postupa po aktu o uslovima i merama zaštite prirode koji izdaje Ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Nosilac projekta dužan je da planirane radove i aktivnosti iz stava 2. ovog člana, blagovremeno (najmanje tri meseca pre otpočinjanja radova), pismeno prijavi Upravljaču.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 25

Poljoprivredna delatnost, odnosno obrada zemljišta i gajenje ratarskih i voćarskih kultura, krmnog i industrijskog bilja, gajenje stoke, živine i pčela i primarna prerada poljoprivrednih proizvoda vrši se u skladu sa propisima koji regulišu oblast poljoprivrede, veterine, zaštite bilja i fito-sanitarne zaštite, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" zabranjeno je preoravati prirodne livade i pašnjake radi zasnivanja oranica ili obrađivati zemljište na terenu sa strmim nagibom na takav način koji može izazvati spiranje i odnošenje tla ili smanjenje njegove plodnosti.

Na površinama u režimu zaštite II. stepena zabranjeno je povećavanje poljoprivrednog i livadskog zemljišta sečom šuma.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II. stepena, izgradnja i rad objekata za gajenje stoke i živine ograničava se na konvencionalno gajenje domaćih životinja i divljači u okviru postojećih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava.

Objekti za odlaganje stajskog i drugog organskog đubriva moraju zadovoljavati propise i standarde zaštite životne sredine i sanitarne zaštite izvorišta za snabdevanje vodom za piće.

Zabranjeno je spaljivanje organskih ostataka posle žetve useva dok se vatra eventualno može koristiti za uništavanje korova i otpadaka na malim površinama i u strogo kontrolisanim uslovima, u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu od požara i uz prijavu tih radova Upravljaču.

Član 26

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III. stepena, dozvoljena je primena hemijskih i drugih sredstava u poljoprivredi na način, odnosno sa vrstama i količinama tih sredstava i u vreme kako je regulisano Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Zakonom o zdravlju bilja ("Službeni glasnik RS", br. 41/09 i 17/19) i drugim merodavnim propisima iz oblasti poljoprivrede, voda i hemikalija.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II. stepena ograničava se upotreba veštačkih đubriva na obradive površine - u okviru primene hemijskih sredstava, a upotreba hemijskih sredstava za zaštitu bilja ograničava se na upotrebu uz saglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Upravljač će odgovarajućim merama i aktivnostima podsticati poljoprivrednike na što manju upotrebu hemijskih sredstava na i pomagati prelazak na organsku poljoprivrednu proizvodnju.

Član 27

Gajenje, zaštita i korišćenje šuma vrši se u skladu sa Zakonom o šumama ("Službeni glasnik RS", br. 30/10, 93/12, 89/15 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, čl. 18. i 35. Zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje šumama u državnoj svojini sprovodi se prema planovima razvoja šumskih područja, osnovama gazdovanja, godišnjim planovima gazdovanja šumama i izvođačkim projektima. Gazdovanje šumama u državnoj svojini sprovodi JP "Srbijašume" - Šumsko gazdinstvo "Golija", Ivanjica - Šumska uprava Čačak.

Gazdovanje šumama sopstvenika za koje se ne donose osnove gazdovanja vrši se na osnovu programa gazdovanja i godišnjih planova gazdovanja koje donosi Šumska uprava Čačak.

Žička eparhija je gazdovanje šumama u svom vlasništvu ugovorom poverila preduzeću specijalizovanom za poslove šumarstva.

Korisnik ili vlasnik šuma dužan je da obaveštava Upravljača o donetim osnovama gazdovanja i godišnjim planovima gazdovanja šumama i pruža osnovne podatke o obimu, dinamici i prostornoj raspodeli planiranih radova.

Član 28

Na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" vrši se održivo gazdovanje šumama kao dobrom od opšteg interesa u skladu sa dobrom šumarskom praksom, kojim se osigurava umereno povećanje površina pod šumskim ekosistemima i poboljšanje njihovog sastava, zdravstvenog stanja i proizvodne sposobnosti, omogućava zastupljenost viših uzgojnih tipova i većih debljinskih razreda i kvalitet drveta, očuvanje raznovrsnosti i izvornosti drveća, žbunja i ostalih biljaka u šumskim sastojinama, obezbeđuje zaštita šuma i šumski red.

Zabranjena je svaka neplanska seča i uništavanje autohtonih vrsta drveća i žbunja, osim uzgojno sanitarnih radova i aktivnosti na očuvanju lokaliteta sa reliktnom šumskom vegetacijom.

Zabranjena je čista seča, koja nije planirana kao redovan vid obnavljanja šuma, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II. stepena zabranjeno je kresanje lisnika za stočnu hranu, čista seča šuma na nagibima, preterano opterećenje livadsko-pašnjačkih površina, kao i neplanska gradnja šumskih puteva, bez odgovarajućih evakuacionih organa za padavinske vode (rigole i putni propusti).

Gazdovanje šumama i šumskim zemljištima u zonama režima zaštite II. stepena ograničeno je na aktivnosti i radnje utvrđene planovima i osnovama gazdovanja šumama, gazdovanje blisko prirodnom, kojim se obezbeđuje održavanje postojećih ekosistema i poboljšanje njihovog sastava, strukture i zdravstvenog stanja, očuvanje raznovrsnosti i izvornosti drveća, žbunja i ostalih biljnih i životinjskih vrsta u šumskim sastojinama.

Zabranjeni su seča i drugi oblici uklanjanja ili oštećivanja reprezentativnih stabala drveća i primeraka zaštićenih, retkih vrsta drveća i žbunja značajnih za očuvanje biodiverziteta i kulturnog nasleđa.

Član 29

Korišćenje, zaštita i uređenje voda i zaštita od štetnog dejstva voda vrše se na osnovu Zakona o vodama ("Službeni glasnik RS", br. 31/10, 93/12, 101/16, 95/18 i 95/18 - dr. zakon), propisa donetih na osnovu tog zakona, Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", br. 128/14 i 95/18 - dr. zakon), Uredbe i ovog pravilnika.

Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" obuhvata delove vodnog područja Zapadna Morava.

Javno preduzeće za upravljanje vodama "Srbijavode" donosi planove i godišnje programe upravljanja vodama, vodi registre zaštićenih oblasti i katastre vodnih objekata na vodnom području iz stava 2. ovog člana.

U režimu zaštite II. stepena zabranjeno je:

- Promena postojeće morfologije terena i izmena hidrodinamičkih karakteristika i režima Zapadne Morave i njenih pritoka, kao i svi drugi radovi i intervencije koje mogu uticati na izmenu hidroloških režima podzemnih i površinskih voda, osim intervencija čišćenja korita od trave i trske,
- prevođenje voda i izmena hidrodinamičkih karakteristika i režima potoka i reka, kao i svi drugi radovi i intervencije koje mogu uticati na izmenu hidrološkog režima podzemnih i površinskih voda,
- promena namene vodnog zemljišta.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II. stepena radovi i aktivnosti su ograničeni na:

- kaptiranje izvora za potrebe vodosnabdevanja lokalnog stanovništva,

- zaštitu obale vodotokova od fluvijalne i površinske erozije primenom tehničkih, biotehničkih i bioloških mera,
- čišćenje korita vodotokova od vegetacije i nanosa u cilju očuvanja propusne moći, a po potrebi produblјivanje korita.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III. stepena zabranjena je izgradnja hidroenergetskih objekata (brana - akumulacija), uključujući i regulaciju i pregrađivanje vodotoka, i to na vodotocima sa izrazito klisurastim i kanjanskim dolinama.

Za druge hidrotehničke radove na Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", kao i za radove na vodnom zemlјištu ribolovnih voda, osim vodnih akata potrebno je pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koji izdaje Zavod.

JP "Srbijavode" i Privredno društvo "Drinsko-Limske hidroelektrane" - HE "Elektromorava" dužni su da redovno obaveštavaju Upravljača o planiranom režimu rada i očekivanim većim oscilacijama nivoa vode u vodoakumulacijama "Ovčar Banja" i "Međuvršje", kao i da obezbede minimalni održivi protok u vodotocima Staro korito Zapadne Morave kroz Ovčar Banju i Zapadna Morava nizvodno od brane vodoakumulacije "Međuvršje" u skladu sa propisima i izdatim vodnim aktima.

HE "Elektromorava" nadoknadiće Upravljaču štetu nastalu u ribljem fondu usled naglog, tehnički neopravdanog ispuštanja vode iz vodoakumulacija "Ovčar Banja" i "Međuvršje".

Član 30

Planovi upravljanja vodama usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Upravljač i JP "Srbijavode" sarađuju u stvarima od zajedničkog interesa za upravljanje Predelom izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i vodnim područjima, posebno na usklađivanju dokumenata iz stava 1. ovog člana.

JP "Srbijavode" stavlja na uvid podatke iz registra zaštićenih oblasti i katastra vodnih objekata i druge podatke od interesa za zaštitu i korišćenje voda na Zaštićenom području koje vodi na osnovu zakonskih ovlašćenja.

Član 31

Eksploatacija mineralnih sirovina vrši se u skladu sa Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima ("Službeni glasnik RS", br. 101/15, 95/18 - dr. zakon i 40/21), propisima donetim na osnovu tog zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II. stepena zabranjena je izgradnja industrijskih, metalurških i rudarskih objekata, eksploatacija mineralnih sirovina, treseta i materijala rečnih korita i jezera. Upotreba kamena, gline i drugih materijala ograničava se na tradicionalno korišćenje za lokalne potrebe.

U okviru teritorije obuhvaćene režimom zaštite III. stepena zabranjeno je:

- otvaranje novih majdana tehničkog kamena unutar Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", osim ukoliko se materijal takvih ili sličnih karakteristika ne može naći na području izvan granica zaštićenog područja, ili je taj materijal privremenog karaktera i prostorno i vremenski strogo ograničen, a koristi se za poboljšanje uslova života lokalne zajednice (izgradnja i održavanje lokalnih saobraćajnica);

- Eksploatacija mineralnih sirovina u zonama neposredne i uže zaštite izvorišta i vovosnabdevanja, na područjima ili u blizini područja namenjenog turizmu, na području ili u blizini zaštićene okoline nepokretnih kulturnih dobara;

Na teritoriji režima zaštite III. stepena radovi i aktivnosti se ograničavaju na eksploataciju i preradu mineralnih sirovina, na udaljenosti koja je veća od minimum 2 km od zona režima I. i II. stepena zaštite.

V LOV I RIBOLOV

Član 32

Aktivnosti lova na prostoru Predela izuzetnih odlika odnose se na zaštitu i gajenje divljači, kao i sanitarni odstrel divljači, shodno odredbama Zakona o divljači i lovstvu ("Službeni glasnik RS", br. 18/10 i 95/18 - dr. zakon), propisa donetih na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbe i ovog pravilnika.

Gazdovanje lovištima na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" vrši se na osnovu programa razvoja lovnog područja, lovnih osnova i godišnjih programa gazdovanja lovištima.

Na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" korisnici lovišta su lovačka udruženja iz Čačka i Lučana.

Korisnici lovišta obaveštavaju Zavod i Upravljača o donetim godišnjim planovima gazdovanja lovištima i pružaju osnovne podatke o planiranim lovnim aktivnostima.

Zabranjen je lov na površinama na kojima je propisan režim zaštite I. stepena, kao i zonama oko manastirskih kompleksa u prečniku od 500 m i hidroakumulacijama Ovčar Banja i Međuvršje i toku Zapadne Morave ispod brana.

U delu područja na kome je propisan režim zaštite II. stepena lovstvo je ograničeno na sanitarni lov divljači, zaštitu i unapređenje populacija divljači u lovištu i mere na unapređenju staništa divljači.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III. stepena lov je ograničen za potrebe održavanja optimalne brojnosti i zdravstvenog stanja populacije lovnih vrsta.

Na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" nije dozvoljeno kretanje, obuka i korišćenje lovačkih pasa.

Član 33

Zaštita i korišćenje faune riba na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", br. 128/14 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, Uredbom, Programom upravljanja ribarskim područjem i ovim pravilnikom.

Ribolovne vode na prostoru Zaštićenog područja pripadaju Ribarskom području "Predeo izuzetnih odlika Ovčarsko-kablarska klisura" (u daljem tekstu: Ribarsko područje), koje je na osnovu Zakona, Uredbe i saglasnosti nadležnog ministarstva (Br/No: 324-07-169/2021-04 od 22. novembra 2021. godine) proglasio Upravljač Odlukom Upravnog odbora broj 25/21 od 13. decembra 2021. godine.

Upravljač je korisnik Ribarskog područja.

Član 34

Na Ribarskom području ribolov se ograničava na rekreativni, sportski, selektivni i naučnoistraživački ribolov.

Na Ribarskom području može se vršiti ribolov u naučnoistraživačke svrhe i sanacioni izlov pod uslovima utvrđenim zakonom i programom upravljanja Ribarskog područja, a na osnovu dozvole nadležnog ministarstva.

Na Ribarskom području mogu se organizovati takmičenja u sportskom ribolovu, u skladu sa zakonom i uz odobrenje Upravljača.

Član 35

Na ribolovnim vodama Ribarskog područja utvrđuju se režimi ribolova i period lovostaja u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu i održivo korišćenje ribljeg fonda.

Upravljač može, na osnovu ukazane potrebe i dozvole nadležnog ministarstva i u skladu sa programom upravljanja Ribarskim područjem izmeniti odnosno pooštriti režim ribolova i drugačije odrediti period lovostaja za određene vrste riba.

Upravljač će svake godine, posle donošenja godišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem, na podesan način učiniti dostupnim zainteresovanim ribolovcima režim ribolova i period lovostaja za tu godinu i druge informacije od značaja za zaštitu i korišćenje ribolovnih voda.

Dnevni ulov riba ograničava se na najviše 5 kg autohtonih vrsta riba, a za pojedine vrste ograničava se i broj primeraka i to: mladica - 1 komad, potočna pastrmka, lipljen, šaran, som i smuđ - 3 komada zbirno, skobalj, klen, mrena, plotica - 10 komada zbirno.

Član 36

Upravljač, u skladu sa Zakonom, izdaje odnosno distribuira/prodaje godišnje, dnevne i višednevne dozvole za rekreativni ribolov.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 37

Na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" mogu se organizovati sportska takmičenja i aktivnosti rekreacije na vodi i snegu, u ronjenju, ribolovu, planinarstvu, alpinizmu i speleologiji, biciklizmu, automobilizmu, paraglajdingu, jahanju i drugim oblastima ukoliko se tim aktivnostima ne oštećuju ili ugrožavaju prirodne vrednosti i kvalitet životne sredine.

Za takmičenja iz stava 1. ovog člana organizator pribavlja odobrenje Upravljača i plaća naknadu u skladu sa posebnim aktom koji donosi Upravljač. Ukoliko takmičenja i aktivnosti mogu imati negativan uticaj na životnu sredinu Upravljač će zahtevati od organizatora da pribavi Rešenje o uslovima zaštite prirode od nadležnog Ministarstva.

Organizator je dužan da takmičenje prijavi Upravljaču najmanje 30 dana pre dana planiranog za njegov početak.

Za planirane sportske aktivnosti kod kojih se osnovano pretpostavlja mogućnost uticaja na prirodne vrednosti Zaštićenog područja i kvalitet životne sredine organizator, na osnovu obaveštenja Upravljača pribavlja uslove zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Zabranjeno je organizovanje takmičenja bez odobrenja Upravljača i protivno uslovima datim u odobrenju.

Član 38

Na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost turizma i ugostiteljstva, odnosno organizovati turistička putovanja i turističku posetu i pružati usluge smeštaja, ishrane i pića u skladu sa Zakonom o turizmu ("Službeni glasnik RS", broj 17/19), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Član 39

Upravljač može za zainteresovane turističke grupe organizovati obilazak Zaštićenog područja.

Nameravane posete odnosno obilazak iz stava 1. ovog člana prijavljuju se Upravljaču najmanje 48 časova ranije.

Upravljač će izraditi i doneti program prezentacije Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" kojim će bliže urediti dopušten način i mesta posećivanja, istovremeni broj posetilaca na pojedinim mestima i druga pitanja od značaja za razgledanje Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i upoznavanje njegovih vrednosti, a posebno način prezentacije vrednosti u okviru aktivnosti ekoturizma.

Član 40

Za obavljanje delatnosti turizma i ugostiteljstva iz člana 38. i za usluge Upravljača iz člana 39. ovog pravilnika plaća se naknada Upravljaču, u skladu sa Prilogom 5 i članom 105. Zakona o korišćenju javnih dobara ("Službeni glasnik RS", br. 49/19, 95/19, 86/19 - usklađeni din. iznosi, 156/20 i 15/21 - usklađeni din. iznosi).

Visinu, način obračuna i naplate naknade Upravljač propisuje posebnim aktom.

VII IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

Član 41

Izgradnja objekata i uređenje prostora na Zaštićenom području vrši se u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13 - odluka US, 92/13 - odluka US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - dr. zakon i 9/20), propisima donetim na osnovu tog zakona, donetim prostornim i urbanističkim planovima, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II. stepena zabranjeno je izgradnja objekata uključujući vikendice i druge porodične objekte za odmor i rekreaciju.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III. stepena zabranjeno je graditi objekte, osim na području Ovčar Banje i na parcelama starosedelačkih seoskih domaćinstava i manastirskim kompleksima i na lokalitetima utvrđenim planskim aktima i odlukama Grada Čačka i opština Lučani.

Član 42

Planirane radove na izgradnji objekata i uređenju prostora na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III. stepena, nosilac radova odnosno investitor (u daljem tekstu: Investitor) dužan je da pismeno prijavi Upravljaču, shodno članu 57. stav 5. Zakona.

Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži osnovne podatke o Investitoru, vrsti i obimu planiranih radova, lokaciji i vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljač će u roku ne dužem od 15 dana od dana podnošenja prijave dostaviti Investitoru pisano obaveštenje o tome da li su radovi Zakonom i Uredbom dozvoljeni, sa uputstvom šta dalje treba da radi kako bi pribavio akt o uslovima zaštite prirode, lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Upravljač će od Investitora tražiti dopunu prijave ukoliko se na osnovu predočenih podataka ne može pružiti merodavno i kvalifikovano obaveštenje.

Investitor je dužan da jedan primerak prijave početka građenja objekta iz člana 148. Zakona o planiranju i izgradnji dostavi i Upravljaču. Uz prijavu, u kojoj navodi planiranu dinamiku radova, Investitor prilaže akt o uslovima zaštite prirode i građevinsku dozvolu.

Za manje montažne objekte privremenog karaktera na zemljištu u javnoj svojini iz člana 146. Zakona o planiranju i izgradnji (kiosci, letnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar, ploveća postrojenja, nadstrešnice, spomen obeležja i dr.), čije postavljanje i uklanjanje obezbeđuje i uređuje lokalna samouprava, potrebna je saglasnost Upravljača.

Zabranjeno je radove na izgradnji objekata i uređenju prostora izvoditi odnosno obavljati bez prijave iz stava 5. ovog člana, a montažne objekte iz stava 6. postavljati bez saglasnosti Upravljača.

Upravljač će svaki objekat na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" obeležiti brojem radi identifikacije objekata i vlasnika.

Član 43

Na osnovu odredbi Zakona o planiranju i izgradnji koje se odnose na objekte i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola i na osnovu akta kojim Vlada shodno članu 35. stav 11. Zakona bliže propisuje režime zaštite, postupak i način njihovog određivanja i objekte, radove i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni, Upravljač će utvrditi i na pogodan način objaviti spisak radova na izgradnji objekata i uređenju prostora koje Investitor nije dužan da prijavi Upravljaču.

VIII ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 44

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 88/10, 14/16 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" zabranjeno je:

- deponovanje komunalnog, industrijskog i građevinskog otpada, sekundarnih sirovina i sl.;
- rukovanje hemijskim materijama i naftnim derivatima u količinama i na način koji mogu prouzrokovati zagađivanje zemljišta i voda i izazvati trovanje i druge nepovoljne posledice po biljni i životinjski svet;
- slobodno ispuštanje otpadnih voda domaćinstava, privrednih i drugih objekata odnosno ispuštanje protivno propisima iz oblasti vodoprivrede;
- izgradnja objekata za reciklažu i spaljivanje otpada i obrazovanje deponija otpada.

Ograničavaju se aktivnosti i radnje na:

- obrazovanje objekata za upravljanje otpadom ograničava se na manje objekte koji služe za sakupljanje, skladištenje i tretman neopasnog otpada;
- skladištenje stajnjaka, osoke i drugih izvora eutrofikacije na za tu svrhu predviđene, propisno opremljene lokacije, koje nisu u kontaktu sa podzemnim vodama.

Regionalni i lokalni planovi upravljanja otpadom usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Predelom izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Član 45

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena odnosno opremljena i prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", osim u naseljima i na površinama pored turističkih, smeštajnih i ugostiteljskih objekata.

Upravljač će inicirati saradnju sa komunalnim službama teritorijalno nadležnih jedinica lokalne samouprave u oblasti održavanja čistoće kroz organizovano postavljanje i redovno pražnjenje kontejnera za smeće u naseljenim delovima Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i mestima okupljanja većeg broja posetilaca.

Član 46

Vlasnici i korisnici nepokretnosti dužni su da ih održavaju u čistom i urednom stanju. Obavezna je seča trulog, prestarelog i oštećenog drveća i žbunja i potkresivanje grana i uklanjanje korova na zemljištu u putnom pojasu, oko javnih i privrednih objekata, kulturnih dobara, istorijskih spomenika i javnih česmi, na površinama za rekreaciju i u krugu seoskih domaćinstava, ukoliko se time ne ugrožava biološka raznovrsnost i stabilnost prirodnih ekosistema i ne izazivaju procesi erozije.

Korisnici i sopstvenici šuma dužni su da održavaju šumski red u skladu sa propisima u oblasti šumarstva, uključujući i obavezu što kraćeg zadržavanja posečenih stabala i ogrevnog drveta pored puteva.

IX OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 47

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" kao područje pod zaštitom države, tablama propisanog izgleda i sadržaja koje postavlja na mestima gde javni putevi ulaze u Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", a granice zaštićenog područja i granice zona po režimima zaštite II. i III. stepena obeležava propisanim oznakama.

Upravljač u rokovima utvrđenim zakonom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava granicu ribarskog područja i granice delova Ribarskog područja na kojim je zabranjen ili ograničen ribolov.

Upravljač odgovarajućim tablama obeležava mesta i objekte gde je pristup i boravak zabranjen ili ograničen.

Upravljač postavlja table odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda i režimu ribolova.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", kao što su panoji, bilbordi, planinarske staze, mesta za kampovanje i logorovanje, hranilišta, mesta za otpatke i dr.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje odnosno maskiranje drugim objektima.

Član 48

Na prostoru Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" zabranjeno je postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa bez odobrenja Upravljača.

Za postavljanje tabli i drugih oznaka koje su utvrđene propisima u oblasti turizma, saobraćaja i javnih puteva, šumarstva, lovstva, vodoprivrede i energetike nije potrebno odobrenje Upravljača.

Na površinama na kojima je propisan režim zaštite II. stepena zabranjeno je postavljanje tabli i drugih obaveštenja na stablima.

Za postavljanje i držanje tabli i panoa iz stava 1. ovog člana Upravljač može naplatiti naknadu u skladu sa u skladu sa Prilogom 5 i članom 105. Zakona o korišćenju javnih dobara ("Službeni glasnik RS", br. 49/19, 95/19, 86/19 - uskl. din. iznosi, 156/20 i 15/21 - uskl. din. iznosi).

Visinu, način obračuna i naplate naknade Upravljač propisuje posebnim aktom.

Član 49

Dozvoljeno je fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova na teritoriji Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Za radnje iz stava 1. ovog člana koje se vrše u komercijalne svrhe potrebno je pribaviti saglasnost Upravljača i za njih se plaća naknada u skladu sa u skladu sa Prilogom 5. i članom 105. Zakona o korišćenju javnih dobara ("Službeni glasnik RS", br. 49/19, 95/19, 86/19 - uskl. din. iznosi, 156/20 i 15/21 - uskl. din. iznosi).

Visinu, način obračuna i naplate naknade Upravljač propisuje posebnim aktom.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana, organizator snimanja odnosno zainteresovano lice prijavljuje planirane aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da saglasnost izda u roku ne dužem od 15 dana.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja zainteresovano lice će prema potrebi i obaveštenju Upravljača pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost ukoliko je indikovano značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja ili za čiji račun se obavlja snimanje fotografija, tonskih i video zapisa i filmova koji se publikuju odnosno prikazuju javnosti, osim igranih filmova, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

X ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 50

Na području Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" mogu se vršiti naučna i primenjena istraživanja i obrazovne aktivnosti u prirodi u skladu sa zakonima i propisima koji uređuju oblast naučnih i primenjenih istraživanja i obrazovanja i ovim pravilnikom.

Istraživanja i obrazovne aktivnosti iz stava 1. ovog člana dopušteno je obavljati na način da se ne izazovu značajne nepovoljne promene ili unište prirodne vrednosti kao i da se ne zagadi životna sredina.

Član 51

Za istraživanja koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja Predela izuzetnih odlika za koja je u smislu člana 57. st. 3. i 4. Zakona neophodno pribaviti akt o uslovima zaštite prirode, nosilac istraživanja pribavlja saglasnost Upravljača.

Da bi pribavio saglasnost iz stav 1. ovog člana, nosilac istraživanja prijavljuje Upravljaču planirane istraživačke radove i aktivnosti.

Prijava istraživanja sadrži merodavne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoć koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu istraživanja prilaže se akt o uslovima zaštite prirode.

Prijavu istraživanja, za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole, prilaže se i dozvola nadležnog ministarstva u skladu sa Zakonom.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana, koju Upravljač izdaje u roku ne dužem od sedam dana od dana prijema prijave, sadrži uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

U režimu zaštite II. stepena zabranjuju se geofizička istraživanja upotrebom helikoptera.

Član 52

Upravljač može u postupku izdavanja saglasnosti odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost i zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Upravljač iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana ili nepoštovanja propisanih uslova može pismeno naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 53

O istraživanjima u oblasti šumarstva, poljoprivrede i pedologije, hidrologije, klimatologije i meteorologije, životne sredine, turizma, saobraćaja, energetike, prostornog i urbanističkog planiranja, demografije, kulturnih dobara i u drugim oblastima za koja se po pravilu ne pribavlja saglasnost Upravljača, potrebno je da nosilac istraživanja blagovremeno pismeno obavesti Upravljača.

Obaveštenje sadrži istu vrstu podataka kao i prijava istraživanja.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pružiti pismeni odgovor podnosiocu obaveštenja da je upoznat sa planiranim istraživanjima, mogućnostima pružanja traženih usluga i pomoći, dati preporuke u vezi poštovanja pravila unutrašnjeg reda i uputiti podnosioca obaveštenja na eventualnu obavezu pribavljanje akta o uslovima zaštite prirode.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi ukoliko se o njima ne obavesti Upravljač.

Član 54

Obrazovne aktivnosti u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura", kao što su škola u prirodi, terenska nastava i seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač potvrdi prijem prijave tih aktivnosti. Prijava nameranih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika. U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoć koja se očekuje od Upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 55

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja odnosno organizator obrazovnih aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima nosilac istraživanja dužan ja da obavesti Upravljača u roku od 15 dana kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi Upravljaču.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1. odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 56

Sprovođenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" vrši čuvarska služba.

Koordinaciju poslova čuvarske službe vrši glavni čuvar u dogovoru sa neposrednim rukovodiocem.

Čuvarsku službu čine odnosno poslove čuvarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama neposredno obavljaju glavni čuvar i čuvari.

Čuvar je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran neposrednom rukovodiocu i direktoru Upravljača.

Broj čuvara prirode utvrđuje Upravljač aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 57

Za vreme službe, čuvar prirode nosi službenu odeću na kojoj je znak Zaštićenog područja i znak zaštite prirode.

Uniforma čuvara nacionalnih parkova i zaštićenih područja proglašeni aktom Vlade propisana je posebnim aktom koji donosi nadležno Ministarstvo.

Nošenje uniforme van radnog vremena i zloupotreba iste kojom se nanosi materijalna šteta i šteta ugledu Upravljača (krađa, sticanje lične koristi, falsifikovanje službenih dokumenata, alkoholisanost i dejstvo narkotika,

izazivanje i učestvovanje u neredima i tuči, nasilničko ponašanje i sl.), predstavlja povredu radne obaveze zbog koje se čuvaru koji je isto izvršio, može otkazati ugovor o radu.

Nošenje uniforme van radnog vremena dozvoljeno je ukoliko čuvar učestvuje u aktivnostima zaštite prirode (učestuje u akcijama lokalnog stanovništva, NVO, edukativnim programima i sl.), kao i vanrednim situacijama (požar, poplava i dr.).

Pozajmljivanje uniforme drugom licu nije dozvoljeno.

Član 58

Čuvar prirode poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode.

Čuvar prirode je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru prirode izdaje Upravljač na obrascu koji propisuje nadležni ministar. O izdatim legitimacijama Upravljač vodi evidenciju.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar prirode je dužan da o ovome odmah obavesti Upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija oglašava se nevažećom u "Službenom glasniku Republike Srbije" i briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru prirode se izdaje nova legitimacija.

Član 59

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što čuvari vrši neposredni nadzor i kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Čuvar prirode je odgovoran za unutrašnji red u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Čuvar prirode svakodnevno vrši obilazak delova Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" prema radnom nalogu dobijenom od glavnog čuvara ili neposrednog rukovodioca. Čuvar prirode ima pravo i obavezu da izvrši potrebnu službenu radnju u bilo kom delu Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Rad čuvara prirode povremeno i po potrebi organizuje se u paru ili sa više čuvara istovremeno, kroz rad u smenama ili dežurstva, patrolni obilazak i stacionarne kontrole ili kombinovanjem napred navedenih metoda, odnosno drugom primenom terenskog rada.

Član 60

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara prirode je da:

1) prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti posetilaca i drugih korisnika, posebno:

- gradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata, transport građevinskog materijala i druge radove koji se u skladu sa zakonom smatraju izgradnjom objekata,

- korišćenje mineralnih sirovina, odnosno kamena, šljunka, peska, drobine i zemlje,

- korišćenje šuma, odnosno seču, krčenje, kresanje i paljenje drveća, izvlačenje, odlaganje i transport drvnih sortimenata, sakupljanje semena i dr.,

- korišćenje flore i faune, odnosno sakupljanje i branje biljaka, gljiva i životinja i njihovih razvojnih oblika i šumskih plodova i dr.,
- sanitarni lov, gajenje i korišćenje divljači,
- ribolov,
- upotrebu motornih vozila i plovila,
- postavljanje objekata na vodi i montažnih i privremenih objekata,
- ulazak u zone, mesta i objekte u kojima je poseta zabranjena ili ograničena,
- kampovanje, logorovanje,
- loženje vatre na otvorenom i primenu pravila i mera zaštite od požara,
- organizaciju i odvijanje sportskih takmičenja i drugih manifestacija,
- odlaganje otpada;

2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i vodi evidenciju o njima;

3) pruža pomoć i saraduje sa lokalnim stanovništvom i drugim nosiocima stvarnih prava na nepokretnostima u cilju zaštite prirode, rešavanju imovinsko-pravnih odnosa i naknadi štete usled uskraćivanja ili ograničavanja prava korišćenja i primene mera zaštite;

4) pruža podatke, pomoć i usluge Posetiocima pri obilasku i razgledanju Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura";

5) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;

6) saraduje sa korisnicima prirodnih resursa i privrednim subjektima, posebno u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede, energetike i turizma;

7) saraduje sa nadležnim inspektorom i drugim inspeksijskim službama i obaveštava ih o stvarima iz njihove nadležnosti;

8) saraduje se organom unutrašnjih poslova, kao i Komunalnom policijom i prema ukazanoj potrebi traži njihovu pomoć;

9) sastavlja zapisnik, obaveštava glavnog čuvara, neposrednog rukovodioca ili direktora i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom Upravljača;

10) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati;

11) čuva i obnavlja granične, informativne table, putokaze i druge oznake i obeležja;

12) održavanje komunalne higijene ribolovne staze, parkinga, izletišta, vidikovaca i pešačkih staza.

Član 61

Kada čuvar prirode utvrdi ili osnovano pretpostavi da je Posetilac, odnosno Korisnik Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa Zakonom, ovlašćen je da:

1) legitimije lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a u slučaju lica zatečenog bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, pozove policiju;

2) zatraži da mu lice predoči/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status Korisnika odnosno Posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja;

3) izvrši pregled svih vrsta vozila, plovnih objekata i tovara;

4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:

- prtljaga i ličnih stvari,

- ulova i sredstava za lov i ribolov,

- alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;

5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču Zaštićenog područja radi čuvanja;

6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:

- privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i sl.,

- zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,

- naredi puštanje na slobodu odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 62

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa Zakonom, čuvar prirode sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljeno i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnji (ime i prezime, ime oca, adresa stanovanja, broj lične karte, JMBG, kao i drugi podaci potrebni za identifikaciju), a ako je izvršilac nepoznat to se konstatuje uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu;

- opis, način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena;

- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje;

- podaci o nastaloj šteti, dokumentovani što preciznijim podacima i po mogućstvu fotografijom;

- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz tačke 5) člana 61. ovog pravilnika.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 63

O privremeno oduzetim predmetima iz člana 61. Čuvar prirode izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preduzima radnje za dalje postupanje sa primercima oduzetih i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 64

Čuvar prirode u vršenju službe postupa stručno, autoritativno i odgovorno, u skladu sa ovlašćenjima koja ima, vodeći posebno računa o ugledu Upravljača.

Obilazak terena čuvar prirode vrši po radnom nalogu koji dobija od glavnog čuvara ili neposrednog rukovodioca. U radni nalog čuvar unosi zapažanja i opis dnevnih aktivnosti.

Čuvar prirode je dužan da popunjeni radni nalog iz stava 2. ovog člana, istog dana preda glavnom čuvaru ili neposrednom rukovodiocu.

Član 65

Čuvar prirode polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje nadležni ministar.

Upravljač organizuje ili na drugi način obezbeđuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Član 66

Čuvar prirode je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima i instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 67

Na osnovu zapisnika i obaveštenja čuvara prirode o učinjenoj zabranjenoj odnosno protivpravnoj radnji, Upravljač shodno stečenim okolnostima, vrsti dela i statusu počinioca podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 68

Na području Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara ("Službeni glasnik RS", br. 111/09, 20/15, 87/18 i 87/18 - dr. zakon), Zakonom o šumama ("Službeni glasnik RS", br. 30/10, 93/12, 89/15 i 95/18 - dr. zakon), i propisima donetim na osnovu tih zakona, planom upravljanja Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara ("Službeni glasnik RS", broj 76/10).

JP "Srbijašume" - ŠG "Golija", Ivanjica u skladu sa Zakonom o šumama donosi planove zaštite šuma od požara za ŠU Čačak - šumsko područje kojima pripada Predeo izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura".

Planom i programom upravljanja Predela izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" utvrđuju se prioritetni odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljač će na pogodan način objaviti odnosno javno istaknuti izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši nadležno ministarstvo.

Član 70

Upravljač će najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika doneti akte predviđene ovim pravilnikom.

Član 71

Upravljač će izvod iz ovog pravilnika, sa osnovnim pravilima unutrašnjeg reda i zabranjenim radnjama/aktivnostima istaknuti na pogodan i vidan način u naseljima, turističkim centrima i lokalitetima, objektima u Predelu izuzetnih odlika "Ovčarsko-kablarska klisura" i na drugim mestima brojnijeg okupljanja i češćeg prolaska Posetilaca i Korisnika.

Član 72

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog ministarstva.

Član 73

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o čuvarskoj službi u predelu izuzetnih odlika Ovčarsko-kablarska klisura ("Službeni glasnik RS", broj 84/14).